

РЕШЕНИЕ

№ 41052

гр. София, 08.12.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, ХХVIII КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ,
в публично заседание на 07.11.2025 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Деница Митрова

ЧЛЕНОВЕ: Атанас Николов
Вената Кабурова

при участието на секретаря Богданка Гешева и при участието на прокурора Милен Ютеров, като разгледа дело номер **10283** по описа за **2025** година докладвано от съдия Деница Митрова, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 285, ал.1, изр. 2 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража (ЗИНЗС) във връзка с чл. 208 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по повод на касационна жалба с вх. № 20633 от 18.08.2025 г. по описа на Административен съд – София град (АССГ), подадена от Г. Ч. Г. А., ЕГН [ЕГН], лишен от свобода, изтърпяващ наказание в Затвора – [населено място], чрез адв. Л. Г. от САК, назначена за негов особен представител, с адрес [населено място], [улица] срещу решение № 24347 от 14.07.2025 г., постановено по адм. дело № 10516 от 2023 г. по описа на АССГ, Първо отделение, 6 – ти състав, с което отхвърлен иска му срещу Г. дирекция „Изпълнение на наказанията“ (ГДИН) с правно основание чл. 284, във връзка с чл. 3, ал.2 във връзка с ал. 1 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража (ЗИНЗС) за заплащане на обезщетение в размер на 50 000,00 лв. за неимуществени вреди поради бездействие на ФДИН да му осигури адекватно медицинско обслужване и лечение в периода от 21.08.2023 г. до 26.01.2024 г.

В касационната жалба се излагат доводи, че обжалваното решение е незаконосъобразно, тъй като е постановено при съществени процесуални нарушения и необосновано, защото не са отчетени всички налични по делото доказателства поотделно и в тяхната съвкупност. Подчертава се, че касаторът поддържа иска си за присъждане на обезщетение за претърпени неимуществени вреди в резултат на незаконосъобразното поведение на ГДИН в периода от 21.08.2023 г. до 26.01.2024 г. по време на престой в Специализирана болница за активно лечение на лишените от свобода

(СБАЛЛС) при Затвора – [населено място]. В касационната жалба е посочено, че се поддържа исканата претенция, тъй като счита, че е претърпял твърдените и доказани в първоинстанционното производство неимуществени вреди, изразяващи се в ежедневни болки, страдания, страх от ампутация и смърт, вследствие на бездействие от страна на ГДИН да му осигури адекватно медицинско обслужване и лечение през процесния период. Подчертава се, че административното задължение, по отношение на медицинското обслужване на лицата, лишени от свобода, се свързва от една страна с изискване за предприемане на активни действия по превенция на евентуални заболявания, така и с изисквания за осигуряване на своевременно диагностициране и лечение при възникнали признаци на заболявания. Касаторът посочва, че съгласно приетата по делото Съдебно медицинска експертиза, в процесния период е имало необходимост да се извърши съдова операция, поради атеросклеротичното засягане на каротидните артерии, като същата е извършена със забавяне едва на 26.12.2023 г. В заключение в касационната жалба е посочено, че са налице всички елементи от фактическия състав на отговорността по чл. 284 ЗИЗС – по делото е установено, че ищецът е имал негативни преживявания във връзка със здравословното му състояние по време на исковия период, тъй като ответникът е поставил в риск живота и здравето му, защото не му е осигурил навременно лечение, против установените правила за медицинско обслужване на лишените от свобода, поради което с бездействието си е причинил пряко и непосредствено тези негативни изживявания. В хода на касационното производство, касаторът – Ч. А., е редовно призован и не се явява, представлява се от особения му представител, адв. Г., която поддържа касационната жалба и предлага да бъде уважена.

Касационният ответник, Г. дирекция „Изпълнение на наказанията“, редовно призован, не се явява, представлява се от юрк. Д., която оспорва касационната жалба, предлага да не се уважава и да се остави в сила първоинстанционното решение. Претендира съдебно – деловодни разноски. Представителят на Софийска градска прокуратура, прокурор Ю., дава становище за неоснователност на касационната жалба и предлага да се остави в сила решението на АССГ.

Административен съд София – град, XXVIII касационен състав, като се запозна с обжалваното съдебно решение, съобрази доводите и възраженията на страните и обсъди посочените касационни основания, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

Първоинстанционният съд безспорно е установил, че касаторът изтърпява наказание „лишаване от свобода“ в Затвора – [населено място]. По отношение на здравословното му състояние е изяснено, че на 04.04.2023 г. е извършена консултация със съдов хирург с направена доплерова сонография, при която е установен тромб на площ около 1 см на дясната вътрешна каротидна артерия и калциева атеросклеротична плака на всички нива на долните крайници с лекостепенни стенози. Препоръчано е контролно проследяване при уточнено поддържащо лечение. На 21.08.2023 г. Ч. А. е хоспитализиран в СБАЛЛС – [населено място] поради множество хронични заболявания за клинично наблюдение и изследване. На 21.09.2023 г. и на 10.10.2023 г. са проведени консултации с невролог и две специализирани консултации в УМБАЛ „П.. Д-р- А. Ч.“ – [населено място] със съдови хирурзи. Потвърдена е стенозата на каротидните артерии двустранно и е изказано мнение за планова хоспитализация, за която е необходима предварителна консултация с алерголог, каквато е била проведена на 20.11.2023 г. в УМБАЛ „А.“ – [населено място]. Препоръката на алерголога е за предоперативна медикаментозна подготовка 72 часа преди извършване на оперативна интервенция. На 12.12.2023 г. е осъществена хоспитализацията след предоперативна подготовка и консултативни прегледи, след което при обща анестезия е извършена оперативна интервенция с евакуация на хематом в областта на лява каротидна артерия с имплантиран стент. На 28.12.2023 г. касаторът е дехоспитализиран на 28.12.2023 г. с подобрение

и е върнат в СБАЛЛС – [населено място] за клинично наблюдение и уточняване на следващия етап на оперативна интервенция.

Първоинстанционният съд допълнително е установил, че с Постановления от 17.10.2023 г. и от 27.10.2023 г. прокурор при Окръжна прокуратура – В. е постановил отказ да прекъсне изпълнението на наказанието „лишаване от свобода“, инициирано от касатора, тъй като е настанен в СБАЛЛС-гр. С., където могат да бъдат извършени образните изследвания и консултативните прегледи, препоръчани от съдов хирург при условията, предвидени в чл. 135 ЗИНЗС.

По отношение на здравословното състояние на Ч. А. съдът е базирал своите изводи на Епикриза № ДК 07-00-04, издадена от УМБАЛ „Проф. д-р А. Ч.“, в която е записано, че същият е бил хоспитализиран в болничното заведение от 26.12.2023 г. до 28.12.2023 г. за провеждане на оперативно лечение на клонове на аортната дъга. Касаторът е бил под обща анестезия при извършване на оперативната интервенция с евакуация на хематом в областта на лява каротидна артерия с имплантиран стент. Конците са свалени на 08.01.2024 г. и са дадени препоръки за наблюдение от кардиолог. По делото е била допусната, изслушана и приета без оспорване СМЕ.

На база събраните по делото писмени и гласни доказателства, първоинстанционният съд е приел, че не е установено ответникът да е поставил в риск живота и здравето на Ч. А. нито чрез свой действия, които са незаконосъобразни и против установените правила, да е причинил пряко и непосредствено тези негативни изживявания, или бездействия. Прието е, че в рамките на нормативните предвиждания, разписани в глава 10, раздел I от ЗИНЗС, глава III от ППЗИНЗС и Наредба № 2 от 22.03.2010 г. за условията и реда за медицинско обслужване в местата за лишаване от свобода, не е установено ответникът да е причинил пряко и непосредствено твърдените от ищеца негативни преживявания, болки, страхове и страдания. Посочено е, че в началото на исковия период, 21.08.2023 г., касаторът е постъпил в СБАЛЛС в сериозно увредено общо състояние, което е провокирало негативни изживявания по начинът, по който са описани в исковата молба – ежедневни болки, страдания, страх от ампутация и смърт, но независимо от това ГДИН в лицето на неговите служители са проявили активно поведение, като му е осигурил необходимите консултации с невролог и две специализирани консултации в УМБАЛ „Проф. Д-р А. Ч.“ – [населено място] със съдови хирурзи, съдействал е за необходимото извеждане на Ч. А. от СБАЛЛС за предписаната от съдов хирург консултация с алерголог на 20.11.2023 г. в УМБАЛ „А.“ – [населено място], а след това го е конвоирал за оперативно лечение в специализираната болница по съдова хирургия УМБАЛ „Проф. д-р А. Ч.“ – гр. С. за провеждане на планово оперативно лечение. Направен е извод, че в периода 21.08.2023 г. до 26.01.2024 г. ответникът с дейността си по административните си задължения към здравословното състояние на лишените от свобода не е допринесъл пряко и непосредствено за твърдените от касатора негативни преживявания. Прието е, че на А. е била предоставена своевременно медицинска помощ, тъй като е бил наблюдаван и лекуван, както в СБАЛЛС, така и в УМБАЛ „Проф. д-р А. Ч.“ – [населено място], както и че периодично е извеждан за консултации със специалисти по реда на чл. 135, ал. 1, т. 3 ЗИНЗС. За да мотивира допълнително посочения извод, първоинстанционният съд е подчертал, че планираното лечение на ищеца е поетапно и предвид краткия период от момента на изписването му от лечебното заведение на 26.12.2023 г. до края на исковия период -25.01.2024 г. при липса на медицинска документация, от която да се установява планирана последваща оперативна интервенция в процесния период, поради което не формира вътрешно убеждение, че в СБАЛЛС – [населено място] не могат да бъдат извършени образните изследвания и консултативни прегледи, препоръчани от съдов хирург и била подкрепена. Като краен резултат е постановил обжалваното решение, с което е отхвърлил искановата претенция.

В хода на касационното производство са приети писмени доказателства, депозиран с касационната жалба и отговора по нея.

Административен съд – София град, Двадесет и осми касационен състав, като взе предвид становището на страните и извърши проверка на обжалваното решение на посочените касационни основания, съгласно разпоредбата на чл. 218, ал. 1 АПК, и след служебна проверка за допустимостта, валидността и съответствието на решението с материалния закон по реда на чл. 218, ал.2 АПК, както и на обжалваното решение, приема следното:

Касационната жалба е подадена в срока по чл. 211, ал.1 АПК от надлежна страни и е процесуално допустима.

Разгледана по същество е основателна.

Първоинстанционният административен съд правилно е квалифицирал исковата претенция като такава по чл. 284, ал. 1 ЗИНЗС във връзка чл.1, ал. 1 ЗОДОВ. Отчел е специфичната доказателствена тежест на ответника, въведена с разпоредбата на чл. 284, ал. 5 ЗИНЗС. На следващо място, съдът правилно е посочил елементите на забраната за изтезания, жестоко, нечовешко или унижително отношение към лишените от свобода, посочени в чл. 3 ЗИНЗС.

Решението е постановено при липса на мотиви, тъй като изложените от страна на съда са бланкетни и пресъздаващи фактическите установявания по делото, но не и съдържащи правни изводи, въз основа на които съдът е достигнал формираното убеждение, че не от страна на ответника не е допуснато бездействие относно лечението на касатора, без да е посочено на базата на кои фактически установявания е направен този извод.

На следващо място, от обожавания акт не се установява на база кои доказателства съдът е констатирал, че ответникът е предприел необходимите действия по лечение на касатора. Същото така липсват изложени доводи относно спазването на чл. 135, ал. 2 и 3 ЗИНЗС, а именно кога от директора на СБАЛЛС е отправено предложение до началника на затвора са извеждане на лишения от свобода за лечение във външно лечебно заведение, в което да се извършат съответните консултации и манипулации. Именно установяванията в тази насока са от съществено значение за преценка наличието или не на незаконосъобразни действия или бездействия от страна на ответника. Не са изложени аргументи как съдът е преценил, че СБАЛЛС има подходящо медицинско оборудване и специалисти в областта на кардиологията и неврологията и съответните отделения, за да стигне до извода, че органите на ответника са съдействали изцяло за адекватното лечение на касатора. Именно липсата на установявания и мотиви относно посочените по – горе обстоятелства говорят за неговата необоснованост, поради което следва да бъде отменен, като издаден при допуснати съществени нарушения на процесуалните правила и делото върнато за ново разглеждане от друг едноличен съдебен състав на Административен съд – София град, който да даде указания на ответника, с оглед разпоредбата на чл. 284, ал. 5 ЗИНЗС, за ангажиране доказателства за спазване процедурата по чл. 135, ал. 2 и 3 ЗИНЗС; условията, техниката, специалистите и разкритите отделения в СБАЛЛС – С. и едва след това да се направят изводи за основателността или не на исковата претенция при съобразяване на международните правила за медицинско лечение в затворите. При новото разглеждане на делото първоинстанционният съд следва на основание чл. 226, ал. 3 АПК да се произнесе по разнските за настоящата инстанция.

Воден от горното, XXVIII – ми касационен състав на Административен съд – София град

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ решение № 24347 от 14.07.2025 г., постановено по адм. дело № 10516 по описа за 2023

г. на Административен съд – София град, Първо отделение, 6 – ти състав.

ВРЪЩА делото на друг съдебен състав на Административен съд – София град за ново произнасяне.

Решението е окончателно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: